

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.8

AUGUST

1996

VALIMISED

VALIMISKOMISJONILT:

esimesena registreeris erakond "Mõõdukad" 5.augustil esindajaks Tiit Vilks.

Teine oli valimisliit "Maaelu", esindama volitatud isik Toivo Olvi.

Viimasena registreeriti 21.aug. valimisliit "Minu kodu on Avanduse vald", volitatud isikuks Kalle Rand.

Üksikkandidaatidel on aega 5.sept. 18.00-ni.

* * * * *

13.aug. loodi valimisliit "Maaelu". Valimistele otsustati minna täisnimekirjaga + 1 kandidaat. Nimekirja kuuluvad: Jüri Aavik - Kärva kalakasvatusest; Eda Arusoo - arst; Helmut Hiitam - ettevõtja, tuletoetaja; Jaan Klisk - AS Simuna KJ juhatuse esimees; Hans Kruusamägi - ettevõtja; Andres Morozov - loomaarst; Toivo Olvi - haridustöötaja; Mart Pruul - elektrik; Laine Pruunsild - kaudseks kultuuritöötaja; Jaan Sepp - talunik; Silvi Sirelpuu - praegu kaubandustöötaja; Mari Tammet - taluperenaine.

Nimekiri esitatakse tähestikulises järjekorras, valituks osutuvad need, kes said rohkem hääli. Endid iseloomustati kui laiapõhjalist ühendust, mis koosneb erinevate elualade inimestest, seltskond pole kitsa silmaringiga, on koostöö- ja kompromissivõimeline, kuid kindlameelne, et mõni otsus läbi suruda või blokeerida.

Suurt muret tuntakse majandusliku olukorra pärast - probleeme nähakse tööhõives ja laenuades. Uurimist nõuab ka see, miks päästeameti keskus ei tule Simunasse. Rahul ei ole vallavalitsuse tööga ja esindaja Toivo Olvi sõnul oleksid nad tänulikud, kui valijad pakuksid aktiivseid inimesi, kes võiks olla vallavalitsuses.

Uudishimu ajal küsisin mõnelt inimeselt, kuidas ollakse rahul vallavalitsuse ja vallavanemaga ning kas teatakse mõnd sobivamat kandidaati sellele kohale. Küsitlud on täiesti juhuslikult valitud inimesi ja mingeid üldistusi teha ei maksa. Igasuguste tagajärgede vältimiseks jäävad vastanud saladusse.

A: Vallavalitsuse kohta võiksin mina ainult positiivset öelda. Uusi vallavanema kandidaate kohapeal ei ole. Pealt vaadates on asi lihtne, aga ise asju ajama hakates on sein püsti ees. Praegusel vallavanemal on mingi kogemus olemas. Talle võiks aga soovida rohkem rahalugemise oskust.

B: Pole midagi pahasti öelda. Kurdetakse, et ei võeta vastu, kui pole vastuvõtuaeg, mulle pole ära öeldud. Mina ei kujuta

vallavanemana kedagi teist ette. Saame väga hästi läbi nii tööalastes kui isiklikes probleemides.

C: Pole sellele üldse mõelnud. Elan oma elu, mind ei huvita, millega vallavalitsus tegeleb. Ümbruskonna inimestele mõeldes pole teist sobivat vallavanemat. Kui kuuled, kuidas praegusel on probleemid oma töötajatega, siis võiks mõni inimlikum olla.

D: On nii positiivset kui negatiivset. Näen edasiminekut valla elus, kasvõi heakorra tase on radikaalselt paranenud. Vallavalitsuse koosseis on suhteliselt teovõimeline. Omandireformiga seotu on natuke liiga aeglane olnud. Vallavanem on autoritaarne, kuid juhiomadustega. Maapiirkonnas pole erilist valikuvõimalust.

E: Mis on vaja ajada olnud, on aetud saanud. On võetud jutule. Marje Šarina on alati lahke. Vallavanem on ägedavõitu, aga ei tea, kes võiks parem olla. Minu arvates võiks edasi jääda. Ta käis end ju Ameerikas täiendamas, peaks hakkama saama.

F: Minul ei ole kõige vähemagi halba öelda, olen rahul. Asjad on aetud ja tehtud. Iga inimese tahtmise järgi ei saa keegi ametnik teha. Minu arust on elukutselisi rahulolematuid - ühed, kes igatsevad kohta endale, teised, kes on lihtsalt harimatud ja virisevad. Vallavanemaks pole kedagi teist. Praegune on käinud välismaal õppimas, uus inimene peaks hakkama A ja B-st peale. Tean oma kogemustest, kui raske see juhtival kohal on. Vallavalitsuses pole kedagi üleliigset, näiteks maanõunikul ja korraldajal on tööd rohkem kui küll.

G: Alati võiks parem olla, kuigi on päris hea. Meie vald pole sugugi viimane, siin ikka midagi tehakse. Majanduslik pool on end õigustanud, nauret teeb aga võimu võõrandumine rahvast. Inimestega suhtlemine on pea peale pööratud, seda ei tohiks vallavalitsus lubada. Vallavalitsus on tegelikult ainusikuline, see on Kester. Võib olla aga teisiti ei saagi. Uus vallavanem? Kindlasti, kui oleks parem silmapiiril, aga ei ole.

NUPUTA!

Kahjuks ei tulnud eelmistele küsimustele tihtigi vastust. Proovime veel kord. Auhinnad ootavad endiselt.

1. Mis maakonnas asub Valle kommuun?
2. Kes on luuletuse "Saatuslik Simuna" autor?
3. Mitu mõisa jääb Avanduse valla territooriumile?
4. Kes kuuluvad vallavolikokku?
5. Millised tuntud kunstnikud on maetud Simunasse?

Eelmise vastused: 1. Avanduse vald sai valla staatuse 1992.a. 2. Valla lipu ja vapi autor on Priit Herodes. 3. Külad on: Simuna, Hiirla, Võivere, Nadalama, Kärva, Kärsa, Imukvere, Avanduse, Määri, Orguse. 4. Koolliharidust on antud Simunas a-st 1690, Kärus 1786. 5. Avanduse vallaga on sõbrussidemed Valle vallal.

AVANDUSE VALLA KAUNEIM KODU SELGUNUD

7-liikmeline komisjon, kuhu kuulusid Reet Maadla Naisseltsist, Mari Tammet Aiandusseltsist, Riina Tülli Muinsuskaitseeltsist, Andrus Läll vallavalitsusest, Jenny Rökk pensionäridest, Kalle Rand talunikest, Tauno Teder kogudusest, vaatas üle 15 kodu. Arvesse võeti 7 asja: keskkonnaseisundit, puhtust, murude korrashoidu, iluaeda, rohuaeda, krundi ümbrust, hoonestust. Igaüks võis vastavalt oma arvamusele anda punkte - iga asja eest 1-10 punkti. Omavahelist konsulteerimist ei olnud, igaüks hindas seda, mis talle silma hakkas. Mõni hindas väga rangelt - nii et maksimumi ei saanud keegi, mõni oli jälle leebem. Eelnevalt oli neid kodusid külastatud, osadesse läks komisjon omaalgatuslikult, osa andis end ise üles. Võib olla on mõnedel tekkinud küsimus, miks neile ei tulnud, kuigi neil on korras kodu ja ilus aed. Riina Tülli tunnistas, et osaliselt võib see olla nende süü, kuna nad lihtsalt ei jõudnud kõiki kodusid eelnevalt külastada ja ootasid, et inimesed on ise aktiivsemad end osalema pakkumas. Kahjuks oli aga selliseid aktiivseid vähe. Konkursi korraldajad loodavad, et edapidi tahavad inimesed ise osa võtta ja siis ei teki enam probleeme, et millel teemal käidi, aga minul mitte. Konkursil osalenud kodud olid kõik võrdlemisi tasavägised. 4.-8. koht olid lausa võrdsed, kõik 400 punkti sees. Korraldajad arvavad, et kui edaspidi sellist konkurssi teha, siis peaks eraldi vaatama alevikukodusid ja talusid. Nüüd olid kõik ühiselt, ei vaadatud talude juurde kuuluvat, loomapidamist näiteks. "Seda vaatasime küll, et sõnnikupatarei just räästa all poleks, kus vihm peale sajab ja nii keskkonnasaastatus tekib", ütles Riina Tülli. "Ja et mõnedel on prügikastid ilusti maja juures ja prügi sorteeritud." Edaspidiseks soovisid korraldajad kõigile jõudu ja jaksu kodu korrashoidmiseks ja julgust end ise konkursil osalema pakkuda. Kõigi ülevaadatud kodude perenaised-peremehed kutsuti neljapäeval Tootsi baari, kus anti üle auhinnad ja tänukirjad, korraldati kohvilaud ja mängis kapell.

I koha omanik sai 1000.-kroonise preemia, II ja III koht kumbki 250.-kroonise auhinna.

Võitjad: 447 punkti ja I koht - Rein Rääk ja Leena Ahlberg

422 punkti ja II koht - perek. Kiitsak

415 punkti ja III koht - perek. Aavik Kärust

KOHTUMINE

VAIMULIK ON SÕDUR

3 aastat tagasi sai Simuna kogudus uue pastori. Nüüd liiguvad jutud, et Tauno Teder läheb Simunast ära.

Miks Te lahkute?

T.T: Jutt äraminekust on tõesti liikvele läinud. Püüe on asju strateegiliselt parandada. Väike-Maarja on kaunis suur alevik, mis on 4 aastat ilma vaimulikuta olnud. Tühjalt kohalt aga hakkavad levima negatiivsed nähtused. See on ju loomulik, et ka vaimulikud vahetuvad. Maainimesed on võib olla tõesti harjunud sellega, et üks inimene hästi pikalt kohal on. Aga tavaliselt on üks inimene pikemalt ühes ja lühemalt mitmes kohas. Väike-Maarja ja Simuna on ajalooliselt seotud, keskajal oli Simuna suur keskus. V-Maarja kirik tekkis Simuna abikirikuna. Nüüd on olukord vastupidine. Kava on moodustada ühtne Lääne-Virumaa lõunaosa teenimine. Nii et otsest äraminekut ei ole. Põhikogudus hakkab olema V-Maarjas, kuid Simunas teenimine jääb lähiajal ikka minu kanda. Simunasse tuleks abiline, kuid ta ei saa koguduse täisõpetajaks. Selles mõttes ei ole otsest lahkumist.

Kas Simuna on teie esimene töökoht?

T.T: See ei ole mu esimene töökoht kirikus, kuid on esimene töökoht statsionaarselt teeniva vaimulikuna. Pärast ordincrimist olin lühikest aega asendusvaimulik Lüganusel. Kuid kirikus mitmesugustel ametikohtadel olen olnud mõnda aega. 1990.aastast. Toiminud olen Tartu- ja Virumaa kogudustes siin-seal erinevates funktsioonides, alustanud kirikumehet-kellalööjast nagu enamus vaimulikke. Haljajas olin enne ordinatsiooni praktikal, ordinceriti mind 1993 sügisel.

Kuidas Te üldse Simunasse tulite?

T.T: See oli kirikuvalitsuse määramine. 1991 tulin Virumaale. Kui kirikuvalitsus hakkas peale käima, et võiks omale püsitöö võtta, siis Virumaa praostkonnas oli üks kogudus just tühjaks jäämas. Ain Eemaa oli juba paari aasta vältel rääkinud, et tahab pensionile jääda. Kuna mul polnud kavatsust Virumaalt lahkuda, saigi Simuna kaalukeeleks. Olin üks viimaseid, kes ordinceriti õpetajaks enne õpingute lõppu. Kuna vaimulikke ei jätkunud, ordinceriti neid, kellest usuti, et lõpetavad õpingud. 1994 see praktika lõpetati, sest noori hakkas juurde tulema. Nüüd, kus majandusolukord on küllaltki kitsas, ei olegi võimalik eriti palju inimesi tööle võtta, tuleb kombineerida, et teha ära nii palju kui võimalik.

Kas kirikuõpetajal on ka vada võimalik kogudust valida?

T.T: Teatud piirini on ta vaba otsustama. Ideaal on, et kogudusel on endal võimalik valida õpetaja. Koguduse nõukogu valiks kandidaatide hulgast. Vaimulik peaks ise selgeks tegema oma motivatsiooni.

Kuidas kogudus Teid omaks võttis? Või Teie koguduse?

T.T: Simunas on asi lihtne. Üldse Virumaale on tulnud inimesi mujalt elama, aktsepteeritakse kergemini. Vaimulik on aga eristaatuses, ta on paratamatus. Teiste puhul on omaks võtmise aeg pikem, vaimulik on kirikuvalitsuse poolt määratud ja sellega tuleb leppida. Eestis on keerulisi piirkondi kus on välja kujunenud oma mikrokultuur ja kus kohaneda raskem - saared ja Kagu-Eesti. Virumaal neid probleeme pole. Simuna on just kogudusena erinev mu varasemast kogemusest, siin suur vanemate inimeste osakaal. See on omane kogu sellele piirkonnale. Lääne-Virumaal on sisseelamine mõlemapoolselt Eesti keskmisest kergem. Vaimulik sarnaneb ohvitseriga ja siin ei tule esile küsimused, et kuidas keegi selles või teises piirkonnas sisse elab. Vaimulik on sõdur, kes on andnud töötuse kirikut teenida, sõltumata kohast ja funktsioonist.

Hariduspäev Simunas

Rukkimaarjapäeval, 15.augustil, toimus Simunas Virumaa päevade programmi raames hariduspäev. Oieti olid selle päeva üritused alanud juba naaberkihelkonna keskus Väike-Maarjas.

Simunas toimunu oli kogu Virumaa päevade raames olnud ehk kõige rohkem seotud kirikuga ning selle rolliga meie rahva kultuuri ning haridusloos. Enamik üritustest oligi otse kirikuhoones.

Alguseks tutvustas kodu-uurija Heino Ross kiriku ümber olevat surnuaeda ning siia maetud kultuurilooliselt oluliste isikute elukäiku. Jätkati kirikus, kus alustuseks toimus vastilmunud koguteose "Virumaa" väike presentatsioon. Kohalviibinud pastor Madis Oviirile, kes ka kultuuriloolase ning folkloristina teatud, anti üle selle koguteose peatoimetaja Kalju Saaberi autogrammiga eksemplar. Madis Oviir kasutas ka lühikese sõnavõtu aega, meenutades erinevaid momente oma seostest Virumaaga.

Järgnes ettekannete osa. Haridusloolane Lembit Andresen kõneles hariduse ajaloost Simuna kihelkonnas, peatudes emalt 19.saj. tegutsenud Willem Normanni köstrikoolil, mis oli toona Põhja-Eestis ainus. Jõhvi koguduse vaimulik Peeter Kaldur, kes toimetas koguteose "Virumaa" usu - ja kirikuloo osa, tõi oma ettekandes esile ühe ohumomendi meie

rahva jaoks. Nimelt sellise ideoloogia puudumise, mis koondaks ka kultuurilise ja religioosse aspekti ja olks vastukaaluks nõukogude aastatel ida poolt omandatud mõtteviisile, kus domineerib üksikisiku loovuse ja initsiatiivi ning Jumala ja inimeste ees oma tegevuse eest kantava vastutuse asemel pimedate kuulekuse ja manipuleeritavuse võim. Kõneleja tõi esile, et minevikus oli meie rahva jaoks selleks ideoloogiaks kristlus. Täna on paraku aga vaakum. Viimase ettekande pidas kohalik vaimulik Tauno Teder, kes üritas visandada Simuna kihelkonna ja koguduse ajalugu üldise kirikuloo taustal. Tuues esile, kuidas on erinevatel ajastutel mõistetud kristliku kiriku ja usu osa üldkultuuris. Kirikus toimunud osa lõpetas kontsert, millel kõlasid nii puhkpillid kui orel. Hiljem järgnes veel simman mõisapargis. Tahaks veelkord tänada kõiki, kes selle päeva õnnestumiseks oma panuse andsid. Kahju ainult, et suhteliselt suure osavõtjate arvu juures (kohal oli inimesi Rakverest, Viru-Jaagupist ja Väike-Maarjast, sealhulgas Lääne-Viru maavanem) jäi üpris kasinaks kohalikke inimesi. Seda enam, et julgeks väita - tegemist oli oma kandepinnalt olulisima kultuurisündmusega Simunas sel aastal.

Tauno Teder

Käru peeti pidu ja tehti sporti

17.augustil ootas Käru koolipere endisi õpilasi, õpetajaid ja teisi koolitöötajaid, et tähistada kooli 210.aastapäeva. Kuna kool oli vahepeal 23 aastat suletud, olid külalised põhiliselt keskealised. Üle pikkade aastate kohtusid ligi kaheksakümmend õpilast. Vanim osavõtja oli meie küla eakaim elanik Paul Pajula, kellele kuulus au eemaldada kate mälestuskivilt. Aastapäevaks valmis kooli uus lipp. Huvitav oli see, et üsna juhuslikult valitud lipu värv - roheline - oli sama, mis 1873.a. Orguse metsas toimunud kihelkonna laulupeost osa võtnud Käru laululastel. Meie kooli lipu õmbles ja tikkis Lidia Küla.

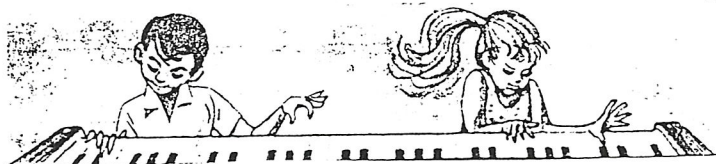
Lõlmaja ja lipp said õnnistuse peapiiskop emeerituselt Kuno Pajulalt ja Simuna koguduse pastorilt Tauno Tederilt. Pidupäev jätkus kontserdiga, kus esinesid praegused Käru kooli õpilased ja naisansamblid.

Meie kooli peret tervitasid Lääne-Viru haridusosakonna inspektor Riina Veidenbaum, Avanduse Valla volikogu esimees ja vallavanem, naabrid Simuna ja Salla Põhikoolidest, Salla raamatukogust.

Peale väikest kehakinnituspauusi keerutati jalga varaste hommikutundideni Mart Eelmäe laulu ja pillimängu saatel.

Oma abikäe peo õnnestumiseks andsid pea kõik külaelanikud. Aitäh teile kõigile!

Ly Niinelaid, Käru Algkooli juhataja

Teisipäeval, 13.augustil, juba kooli aastapäeva ettevalmistussaginas toimus teine, mitte vähem tähtis sündmus. Kõik Käru küla lapsed osalesid 12. Käruveski mängudel. Traditsioonile panid aluse Käruveski Kalakasvatuse hakkajad töötajad, kes oma sportimishimulistele lastele väikese võistluse korraldasid. Juba möödunud aastal võistlesid võistlustest osa võtjate lapsed. Omanäoline on see, et ei võistelda mitte kaaslaste, vaid iscendaga. Iga osavõtja sai mälestuseks diplomi, millel kirjutas tema tulemused kõrgushüppes, hoota kaugushüppes, 60m ja 400m jooksus ning vastavalt vanusele kas täpsusvisetes või kuulitõukes. Lisaks jagus rohkesti magusat põske pistmiseks. Kuna kõht sellise tõsise võistlemisega kipub tühjaks minema, sõime enne maiustamist tubli portsu uhhaad. Kes sellise tore päeva korraldasid? AS "Fortur" ja kolme perekonna noored ja vanad - perekonnad Sepad ja Aavik. Kohtumiseni järgmisel suvel!

Ly Niinelaid

EGA MEIE VALLAVANEMGI PAPIST POISS OLE!

I Eestimaa vallavanemate spordipäevadel saavutas Sven Kesler tubli 14.koha. Saavutuseks võib pidada ehk juba tema osalemist - 207 võimalikust osalejast oli kohal vaid 27 omavalitsusjuhti. Võimed tuli proovile panna 11 erineval alal. Ujumises kuulus meie mehele II koht. Arvestades seda, et osalejate hulgas oli tuntud kergejõustiklasi, sai Avanduse valla au kenasti kaitstud.